

Kinderen opvoeden in de 21e eeuw

Emotioneel welzijn in het digitale tijdperk

Managementsamenvatting

Hoe ziet de kindertijd er tegenwoordig uit? Ouders zijn gemiddeld ouder en hoger opgeleid en pleiten steeds vaker voor hun kinderen in het onderwijs. Nieuwe technologieën stellen kinderen in staat zichzelf te uiten, te zoeken naar informatie en te socialiseren; in geval van nood is hulp met één telefoontje – of appje – binnen handbereik. Op een aantal punten is het leven van kinderen tegenwoordig zichtbaar verbeterd: zo is er betere gezondheidszorg, openbare veiligheid en steun voor hun fysieke en geestelijke welzijn.

Tegelijkertijd zijn er voortekenen van nieuwe spanningen. In de 21e eeuw vertonen kinderen vaker angst, onder andere door de toegenomen druk om uit te blinken in het onderwijs, dat steeds competitiever wordt. Technologieën die ouders helpen om verbonden te blijven met hun kinderen, maken het ook moeilijker om het gedrag van kinderen te volgen als zij eenmaal hun eigen apparaten hebben. Bovendien brengt de alomtegenwoordige aard van de digitale wereld risico's met zich mee, zoals cyberpesten, dat kinderen en jongeren achtervolgt van het schoolplein naar bij hen thuis.

Er is een dringende noodzaak om het leven van moderne kinderen te onderzoeken en om beter te begrijpen wat dit betekent voor het onderwijs. Hoe kunnen leraren en scholen samenwerken met ouders en de omgeving om kinderen te beschermen en te begeleiden, terwijl zij hen tegelijkertijd toestaan kind te zijn en te leren door fouten te maken? Dit onderzoek verkent het potentieel van onderwijsstelsels om zich proactief aan te passen en te ontwikkelen, parallel aan onze samenlevingen. De focus ligt daarbij op het emotionele welzijn van kinderen en het gebruik van digitale technologieën.

Deel I: De basis leggen: 21e-eeuwse kinderen

Deel I verkent de trends in het gebruik van digitale technologie en in emotioneel welzijn. Hoofdstuk 1 bevat een overzicht van de publicatie, waarin het concept '21e-eeuwse kinderen' wordt bekeken en geïdentificeerd wordt wat er wel of – minstens zo belangrijk – niet veranderd is. Hoofdstuk 2 onderzoekt het toenemende gebruik van digitale technologieën door kinderen, die op steeds jongere leeftijd online gaan. Het kijkt zowel naar beleidsuitdagingen met een hoge prioriteit, zoals digitaal burgerschap en cyberpesten, als naar de onderlinge verbanden tussen die uitdagingen. Hoofdstuk 3 behandelt de trends in indicatoren voor emotioneel welzijn en de belangrijkste beschermings- en risicofactoren die daaraan ten grondslag liggen. Het kijkt daarnaast ook naar beleidsuitdagingen met een hoge prioriteit, zoals het tegengaan van angst, stress en psychische aandoeningen, als naar de onderlinge samenhang.

Deel II: De relaties van kinderen in de 21e eeuw

Deel II richt zich op de relaties van kinderen en degenen die hen ondersteunen, van ouders tot leeftijdgenoten. Hoofdstuk 4 bespreekt de literatuur over het belang van positieve en ondersteunende relaties en biedt een overzicht van opvoedingsstijlen en onderzoek naar

De kwaliteit van deze vertaling en de conformiteit ervan met de tekst in de oorspronkelijke taal zijn de exclusieve verantwoordelijkheid van de auteur (s) van de vertaling. In geval van discrepantie tussen het originele werk en de vertaling, prevaleert de tekst van het originele werk.

zowel traditionele als virtuele vriendschappen. Hoofdstuk 5 gaat dieper in op online en offline vriendschappen. Vervangen online relaties offline relaties of verbeteren ze vriendschapsnetwerken en stellen ze kansarme groepen tot meer in staat?

Hoofdstuk 6 onderzoekt digitale opvoedmethoden. Het hoofdstuk legt nadruk op het voorbeeld van *sharenting* (het op sociale media delen van informatie over iemands kinderen) en stelt dat dergelijke praktijken niet alleen de rechten en privacy van kinderen in gevaar kunnen brengen, maar ook een negatieve invloed kunnen hebben op de ouder-kindrelatie en het welzijn van het kind. Hoofdstuk 7 onderzoekt hoe wereldwijde trends, zoals klimaatverandering, gedwongen verhuizing, toenemend individualisme en digitalisering, de ontwikkeling van adolescenten, relaties en geestelijke gezondheid kunnen beïnvloeden.

Deel III: Online kansen en risico's: zorgen voor het welzijn van kinderen

Deel III van deze publicatie onderzoekt de complexe wisselwerking tussen online kansen en risico's met het oog op het welzijn van kinderen. Hoofdstuk 8 bespreekt het onderzoek naar de tijd die kinderen online doorbrengen en benadrukt het gebrek aan overtuigend bewijs van de impact van digitale technologie op kinderen. Het hoofdstuk roept op tot een zorgvuldigere overweging van methodologische beperkingen in onderzoek en beleid. Hoofdstuk 9 onderzoekt de ongelijkheden van digitale resultaten in het licht van sociale ongelijkheid, waarbij het speciale aandacht schenkt aan de meest kansarme groep: jongeren zonder werk, onderwijs of opleiding. Ten slotte rapporteert hoofdstuk 10 over de hernieuwing van de OESO-aanbeveling van 2012 voor de bescherming van kinderen online. Het benadrukt het dynamische karakter van online bescherming als onderwerp van overheidsbeleid en wetgeving en biedt een overzicht van recente wet- en regelgeving in OESO-landen.

Deel IV: Kinderen als digitale burgers: Beleid en partnerschappen om digitale geletterdheid en veerkracht te bevorderen

Deel IV onderzoekt kinderen als digitale burgers, waarbij het voorbeelden belicht vanuit landen om de vele uitdagingen benoemd in eerdere delen aan te pakken. Hoofdstuk 11 bevat een overzicht van de belangrijke inspanningen die landen hebben gedaan om digitale kloven te dichten, digitale geletterdheid te bevorderen én te zorgen voor het welzijn van jongeren, daarbij inbegrepen het beleid ten aanzien van schermtijd. Hoofdstuk 12 richt zich op digitaal burgerschap in al zijn complexiteit, inclusief nationaal beleid om actieve en mediawijze gebruikers aan te moedigen en cyberrisico's te minimaliseren. Het begrip dat kinderen hebben van hun privacy, de netiquette en het belang om veerkracht op te bouwen komen ook aan de orde. Hoofdstuk 13 gaat ten slotte in op wat dit beleid betekent voor het onderwijs in de praktijk, en besteedt speciale aandacht aan de lerarenopleiding en partnerschappen.

Deel V: De resterende agenda

Hoofdstuk 14 belicht een aantal transversale thema's en hiaten in onze kennis, die in de publicatie naar voren zijn gekomen. Het onderstreept de urgente noodzaak om internationaal vergelijkbaar bewijsmateriaal te verzamelen en te mobiliseren voor een inherent grenzeloze digitale wereld. Het stelt onderzoeks- en beleidsopties voor die landen zullen helpen een actieve en ethische (digitale) generatie te ondersteunen.

Veel van deze opties zijn een voortdurend bewegend doel, en publicaties als deze raken snel verouderd. De taak van de onderwijsstelsels is te proberen de curve voor te blijven of op zijn minst bij te benen.

Om dit te bereiken moet het onderwijs, net als alle publieke sectoren, zijn silo's doorbreken en de samenwerking opzoeken met andere overheidsinstanties en onderzoeksdisciplines. Het moet een steeds grotere verscheidenheid aan actoren betrekken, mede in de private sector. Naarmate onze samenlevingen en burgers zich ontwikkelen, moet ook het onderwijs evolueren en groeien, waarbij het moet vooruitlopen op verandering en op zoek moet gaan naar preventieve oplossingen en kansen in plaats van simpelweg te reageren op problemen. We zijn het onze kinderen verschuldigd om feit en fictie van elkaar te scheiden en hen te helpen de beste start in het leven te krijgen.

Vertaling: Reyer van der Vlies

Tracey Burns (tracey.burns@oecd.org)

Voor meer informatie:

Burns, T. and F. Gottschalk (eds.) (2019), *Educating 21st Century Children: Emotional Well-being in the Digital Age*, Educational Research and Innovation, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b7f33425-en>.

<http://www.oecd.org/education/cei/21st-century-children.htm>

Beeld © Shutterstock/www.shutterstock.com

Dit werk wordt gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de secretaris-generaal van de OECD. De uitgedrukte meningen en de hier gebruikte argumenten komen niet noodzakelijk overeen met de officiële standpunten van de OECD-lidstaten.

Dit document en alle grafische afbeeldingen die hier zijn opgenomen, doen geen afbreuk aan de soevereiniteit van enig territorium, de afbakening van internationale grenzen en grenzen, noch de naam van een van de territoria, steden of gebieden. Statistische gegevens voor Israël zijn verstrekt onder verantwoordelijkheid en voogdij van de relevante Israëlische autoriteiten. Het gebruik van deze gegevens door de OECD gebeurt zonder vooruit te lopen op de situatie van de Golanhoogten, Oost-Jeruzalem en de Israëlische nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever, volgens de voorwaarden van het internationale recht

Reproductie van deze samenvatting is toegestaan, mits het auteursrecht van de OESO en de titel van de oorspronkelijke publicatie worden vermeld. Alle verzoeken voor openbaar of commercieel gebruik en vertaalrechten moeten worden verzonden naar rights@oecd.org. Verzoeken om toestemming om delen van dit materiaal te kopiëren voor openbaar of commercieel gebruik, moeten rechtstreeks worden gericht aan het Copyright Clearance Centre (CCC) op info@copyright.com of aan het Centre français d'exploitation du droit de copie (CFC) om contact op te nemen contact@cfcopies.com.